

Mentre que en l'actualitat la dona està totalment integrada al món de l'advocacia, fa trenta anys la situació era molt diferent. Magda Oranich inicià la seva trajectòria professional com a advocada a finals de la dècada dels seixanta en un moment històric clau per a Espanya i en el qual el col·lectiu femení començava a demostrar que tenia els mateixos drets que els homes a l'hora d'accedir al mercat laboral. "Quan em vaig col·legiar, fa 31 anys, no arribàvem ni a un 2 per cent de dones advocades. Ara mateix sóc la dona col·legiada número onze més antiga en exercici. En aquests moments, en canvi, estem veient que la professió s'està feminitzant i els darrers anys es col·legien més dones que homes. Fa poc més de trenta anys que s'autoritza les dones a poder ser jutgesses. Jo mateixa he participat en la lluita per generar un canvi social en el qual s'assolís la igualtat entre homes i dones i s'ha aconseguit. L'èxit ha sorprès totes les dones." Fins al punt que en l'actualitat "ja no et fixes en la major o menor presència de dones en els tribunals ni en la professió. On encara no s'ha aconseguit aquesta presència és al Tribunal Suprem, format íntegrament per homes magistrats." Si bé els seus inicis van ser en l'àmbit del dret penal, posteriorment va assolir l'objectiu d'especialitzar-se en el camp del dret de família del qual ens explica que "és apassionant però també comporta una càrrega pesant important perquè els temes no s'acaben mai. És una especialitat dura, sovint en mans de dones. Les dones estem acostumades a encarregar-nos de les feines més pesades. Avui, a Barcelona, tenim vuit jutjats de família especialitzats, set dels quals els porten dones." Un dels aspectes que la Magda ha de tocar pel fet de dedicar-se al dret de família és el de la custòdia dels fills en el cas d'una separació: "La llei diu que el nen ha d'anar amb qui millor estigui i la decisió la pren el jutge o la jutgessa. Això no significa que la llei sigui més favorable per a la dona que per a l'home, ja que en aquest cas seria anticonstitucional. El que és un fet real és que a la nostra societat les mares s'ocupen més dels nens. De totes maneres, tot això està canviant i sobretot els pares joves cada vegada més són millors pares i volen cuidar-se dels fills. El pare tindrà oportunitats si acredita que s'ha cuidat del nen."

Mentre que en l'actualitat la tramitació del divorci és un fet habitual, fins fa dues dècades les coses eren molt diferents: "La legislació era espantosa sobretot per a la dona. Fins l'any 1978 l'adulteri estava castigat i la dona adúltera havia d'anar a la presó mentre que a l'home no li succeïa res. Avui, però, ens hem equiparat pel que fa al tema de divorci a nivell europeu. Espanya ha estat un dels països que més ha trigat a aconseguir la legislació sobre divorci, que data del 1981."

Aquest període de dedicació al dret matrimonial el precedeix un altre d'important en el qual la Magda actuava com a penalista. Va ser durant la dictadura franquista encarregant-se de la defensa de presos polítics: "Tot va començar quan vaig acabar la carrera. Vaig entrar a treballar de passant al despatx de Josep M. Pou d'Avilés, un dels grans civilistes i matrimonialistes d'aquest país. El moment his-

tòric va fer que deixés de fer dret de família, un sacrifici que tornar-la a fer amb molt a gust, per dedicar-me només al penal. Vaig portar temes penals durant molts anys per obligació, defensant milers de presos polítics en l'època en què en aquest país no hi havia llibertat." Recordem amb aquesta advocada uns dels darrers moments magres de la història d'Espanya: "Les dues últimes penes de mort que s'han executat a Catalunya han estat la de Puig Antich, el març del 1974, i la del Txiquel, el 27 de setembre del 1975. El meu equip i jo ens vam encarregar de la defensa del darrer, l'últim afusellat a Catalunya. El vam defensar en un consell de guerra sumaríssim. Els fets van ser els següents: a les dotze de la nit digueren que se'l condemnava a la pena de mort. Teníem quatre hores per preparar la defensa. Van dictar la sentència de mort a les cinc del matí i a les set s'acabava el temps per fer el recurs. Així funcionaven les coses. El vam defensar i vam passar amb ell les dotze hores de la nit que va finalitzar amb la cruel execució que també vam presenciar." En aquest sentit, "que m'hagi dedicat parcialment a la política ha vingut donat per la professió i per la defensa de presos polítics. I si em vaig radicalitzar va ser vivint la tortura de prop."

L'adveniment de la democràcia i l'acabament de les condemnes a pena de mort van suposar una nova etapa per a la Magda Oranich. L'advocacia i la participació en política es combinen amb la vessant periodística com a comunicant i defensora d'uns drets, els de la dona, per als quals continua lluitant i que intenta fer conèixer als ciutadans. Però, la gent coneix els seus drets com a ciutadà? "Sens dubte, la gent encara desconeix bastant aspectes fonamentals com què és la Constitució, què són els drets fonamentals, els drets humans... L'ensenyament d'aquests aspectes s'hauria de fer a les escoles. Tenim uns drets adquirits i una bona legislació pel que fa referència a igualtats. El ser coneixedor dels propis drets dona molta llibertat. Els catalans, per exemple, tenim el nostre propi dret de família. El règim econòmic és diferent del de la resta d'espanyols. Nosaltres tenim un règim propi de separació de béns i tot el que s'adquireix al matrimoni és a nom d'una persona. No tothom coneix aquest fet."

El despatx que la Magda Oranich té a Barcelona el formen deu advocats entre els quals hi ha els seus dos fills, el Sergi i l'Iván Palmés, que han seguit la professió de la mare, una professió que s'ha anat forjant amb els anys i amb la col·laboració dels ensenyaments de catedràtics com Fernández de Villavicencio de dret civil, Àngel Latorre, de dret romà, Díez de Velasco, de dret internacional o Manuel Jiménez de Parga, de dret polític, dels qui la Magda guarda un gran record. Aquesta defensora dels drets humans i de la justícia afirma que "la vocació pel dret me la va impulsar el pare, que volia ser advocat, una persona que jo valorava i estimava molt. El pare va acabar dedicant-se al comerç i junt amb la mare van tenir durant molts anys unes perfumeries a Barcelona." Escoltant la Magda Oranich no resulta difícil imaginar-se les qualitats que té com a advocada i com a persona.

**“Conèixer els propis
drets dóna molta
llibertat”**

Magda Oranich - Barcelona (Barcelonès)